

1988 1989 1990 1991 1992 1993 **1994** 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

1994 A FELEMÁS ÉV

FONTOSABB ESEMÉNYEK

Február 22.

Liberális választási koalíció alakult. Négy párt – az SZDSZ, a Fidesz, az Agrárszövetség és a Vállalkozók Pártja – írja alá azt a megállapodást, miszerint az érintettek mindent megtesznek annak érdekében, hogy Magyarországon a választások nyomán liberális kormányzás jöhessen létre. (Mára már mindez a feledés homályába veszett, holott ez a négy párt az első fordulóban együttesen majdnem ugyanannyi szavazatot gyűjtött be, mint a végső soron egyedüli nyertes MSZP.)

Március 4.

Elküldenek 129 dolgozót. A Magyar Rádió vezetői az átlátszónál is nyilvánvalóbb indokokkal felmondanak több mint száz olyan – zömmükben meglehetősen régi, elismert és aktuálpolitikailag útban levő – munkatársnak, akik a közelgő kampány idején zavarhatják az intézmény nyílt kormányzati elkötelezettségét. E durva beavatkozás után a médiaháború érintettjeit hetekig pro és kontra tüntetések tartják izgalomban.

Április 1.

Megint egy lépés előre. Jeszenszky Géza Athénban benyújtja hazánk hivatalos csatlakozási kérelmét az Európai Unióhoz. (Tíz nappal korábban a parlament ellenszavazat nélkül fogadta el az erről szóló határozati javaslatot, s ez kivételesen ritka esemény volt.) Érdekes, hogy e tagsági viszony okmányait majd tíz évvel később, 2003 áprilisában szintén Athénban írják alá hazánk akkori képviselői.

Zavarba ejtő év volt. Az első felében azért nem történetet semmi lényeges, mert a Boross Péter vezette kabinet mögött álló koalíciós pártok nagyjából sejtették, hogy a közelgő választások megnyerésére a minimálnál is kevesebb esélyük lesz. Bekövetkezett súlyos vereségük talán annak is volt köszönhető, hogy az utolsó hónapokban a szalonképtelen, szélsőséges politikai csoportok segítségét sem haboztak a médiában igénybe venni. Ezért még azok nagy része is elpártolt tőlük, akik a négy év során egyébként elfogadták a konzervatív jobbközép erők világgképét. Márciusban–áprilisban már úgy látszott, hogy legfeljebb a jobboldal legmilitánsabb alakzatai hajlandók e kabinet tevékenységét támogatni, s ilyen körülmények között nagyon nehéz volt bármiféle jelentős döntést meghozni. Nem állíthatjuk, hogy a magyar választópolgárok nagyobb csoportjai gondosan mérlegelték volna,

Torgyán József és Csurka István közös választási nagygyűlése a Sportszarnokban; a radikális populista erők is egymás szövetségét keresték

hogy az 1990 utáni években mi volt az, ami az átmenet általános és kikerülhetetlen nehézségeiből adódott, s mi volt az, amiben feltétlenül az MDF-vezette kormány volt elmarasztalható. Csak annyi volt bizonyosan előre látható, hogy az ellenzék elsőpró győzelmet fog aratni, ám az nyílt kérdés maradt, hogy mi-féle megoszlásban?

Május és júniust lefoglalta a választás, illetve az új kormány megalakulásának bonyodalma. A nyár közepétől az ország többsége felfokozott várakozásokkal nézett az új kabinet működése elé, ám meglehetősen hamar csalódniuk kellett.

Az év második felében az új koalíció belső feszültségei, véget

Liberális választási koalícióra lép egymással négy olyan párt, amelyek nem szeretnék 1994 után sem a közeli, sem a távolabbi múltat kormányon látni

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996 1995 **1994** 1993 1992 1991 1990 1989 1988

Választások előtti helyezkedés az MSZP vezetői soraiban; a párt hivatalosan ekkor még nem jelölt meg miniszterelnököt, talán mert szerették volna Horn Gyula pártelnököt megkímélni a várható támadásoktól

A 129 rádiós eltávolítása után rendszeressé váltak a médiaviszonyok eldurvulása miatti tüntetések. Ez is fontos mozzanata volt a tavaszi kampánynak

FONTOSABB ESEMÉNYEK

Június-július.

A szocialisták és a szabaddemokraták három héten keresztül koalíciós tárgyalásokat tartanak, ezt jún. 24-én szerződés megkötésével zárják le. Egy 144 oldalas terjedelmű dokumentummal, amely még a tárcaszintű kormányzati feladatokat is tételesen tartalmazza. Július 15-én megalakul és felelősül a Horn Gyula vezette új kormány. Az előzetes fogadkozásokhoz képest szó nincs szakértők bevonásáról, az új kabinet tagjait kizárólag a két pártelit legszűkebb pártpolitikai csoportjaiból sikerült rekrutálni.

Július 20.

Új elnökök. A Magyar Rádió és a Magyar Televízió élére a kormányfő új elnököket nevez ki, s a köztársasági elnök azonnal alá is írja e kinevezéseket. Az új elnökök napokon belül lecserelik a legfontosabb főszerkesztőségek vezetőit. Sokan azt hiszik, hogy ezzel talán egyszer s mindenkorra véget ér a négyéves médiaháború. Mások meg úgy vélik, hogy e döntésekkel kezdődik el az újabb küzdelem.

Szeptember 30.

Az ellenzék kivonul a parlamentből. A parlamenti többség elfogadta az önkormányzati törvényt, igaz, az ellenzéki pártok még a szavazás előtt egységesen kivonultak az ülésteremből, mert nem értettek egyet az önkormányzati választások új szabályaival. A december 11-én megtartott helyi választásokon országsszerte a szocialista jelöltek nagyarányú győzelmét lehetett látni – sokszor a korábbi szabaddemokrata pozíciók rovására is.

1988 1989 1990 1991 1992 1993 **1994** 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009**FONTOSABB ESEMÉNYEK****Október 12.**

Felavatják a győri Audi-gyárat. Sok-sok politikus részvétele mellett kerül sor az eddigi legjelentősebb német beruházás felavatására. A végösszegében mintegy 730 millió márkás beruházás jelentős mértékben járult hozzá ahhoz, hogy az év végére viszonylag biztatón alakult a külföldi tőke magyarországi térfoglalásának mérlege, ugyanis a választásokat megelőző hónapokban nagyon lanyha volt a külföldi érdeklődés.

November 8.

Nem lesz EXPO 1996-ban. Kormányzati kezdeményezésre, s az ellenzék javaslatára a T. Házban név szerinti szavazáson mond le Magyarország az 1996-os EXPO megrendezéséről. A koalíció szerint az ország a jelen gazdasági helyzetében nem engedheti meg magának a kiállítással járó költségeket. Az ellenzék a világkiállítás megtartása érdekében népszavazást kezdeményezett, amely végül eredménytelennek bizonyult, mert még a kiíráshoz szükséges támogatói létszámot sem sikerült előteremteni.

December 21.

Parázs vita karácsony előtt. A reggeli Napkelte nézői csaknem egy órán keresztül gyönyörködhetnek Kuncze Gábor koalíciós miniszterelnök-helyettes és Horn Gyula kormányfő szokatlanul nyílt és egyenes adásban közvetített szócsatájában. Aki eddig nem sejtette, az is megtudhatta ekkor, hogy a kormányzó politikai erők között számos olyan jellegű feszültség van, amely roppantul nehezíti a mindennapi együttműködést is. Karácsonyi ajándék a koalíciótól.

Az óriás poszterek kihelyezése lett a '94-es kampány egyik nagy újdonsága. Ami egyúttal addig nem látott lehetőséget teremtett a plakátokon megvívható „diskurzusokra” is

AZ MDF vezetősége a Fradi-pályán tartotta meg kampányzáró nagygyűlését. S még ez sem segített **!!Kéne még egy kis szöveg hozzá!!!**

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996 1995 **1994** 1993 1992 1991 1990 1989 1988

Zakatot a választási boldogság a Köztársaság téri pártaszékházban. Csintalan Sándor vezetésével szocialista hívek ünneplik a győzelmet a választás éjszakáján

nem érő vitái uralták el a vezető híreket. De az is nagyon hamar kiderült, hogy a szocialista vezetés legszűkebb csoportjában is homlokegyenest ellenkező elképzelések vannak a fenyegető gazdasági helyzet kormányzati megoldhatóságáról. Békesi László pénzügyminiszter igyekezett volna minél előbb olyan átfogó, radikális megszorító intézkedésekkel előállni, amelyekkel még talán időben meg lehetett volna állítani a makrofolyamatokat gyors romlását, ám ezek közül csak a forint többszöri leértékelését sikerült elérnie. A kor-

Nemcsak a banánt unták... A Fidesz az intenzív kampánytevékenység ellenére is éppen, hogy bejutott az új parlamentbe **!!Kéne még egy kis szöveg hozzá!!!**

AZ 1994-ES ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYEI

Május 8-án és 29-én tartották az országgyűlési választások két fordulóját, a négy évvel korábbihoz képest magasabb, 68,92 százalékos részvétel mellett. Az egyéni választókerzetekben az MSZP elsőpárti győzelemmel – az itt megszerezhető 176 mandátumból 149-cel – végül is a választások abszolút győztese lett, s a leendő parlamentben 209 helyével, 54 százalékkal tulajdonképpen egyedül is kormányozhatott volna. Második helyen az SZDSZ végzett, nekik 69 mandátum jutott, a két pártnak együtt 72 százalékos parlamenti többsége lett.

Az ellenzéknek nemcsak azzal kellett szembenéznie, hogy a parlamenti helyeknek alig több mint egynegyedét birtokolják, hanem e tábor nagymértékű szétforgácsolódásának tényével is: az MDF-nek 38, a kisgazdáknak 26, a KDNP-nek 22, a Fidesznek 20 hely jutott az új parlamentben. Az egész kelet-európai régióban különlegességnek számított, hogy négy év elteltével ugyanaz a hat párt jusson be újra a parlamentbe, más országokba ekkorra már rég széthullottak az egykori ellenzéki összefogásokat megjelenítő – alkalmi – pártok.

1988 1989 1990 1991 1992 1993 **1994** 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

Három hétig tartó szakadatlan tárgyalási sorozat után, június 24-én az MSZP és az SZDSZ elnökei aláírják a koalíciós szerződést, Horn Gyula még alig épült fel hét héttel korábbi autóbalesetéből

mányfő egyfelől rendre elhasztotta a kellemetlen lépések megtételét, mert – talán – az év végi önkormányzati választások esteleges sikerét látta veszélyeztetve, másfelől meg újból és újból igyekezett népszerűnek tetsző ígéretekkel előállni. Olyanokkal, amelyeknek éppenséggel a megfelelő gazdasági háttérrel, fedezete hibádzott. (Eme áttekinthetetlennek tetsző, belterjes játszmáknak esett áldozatul a pótköltségvetés elkészítése is, pedig ennek szükségességéről a szocialisták még a tavasz végén is meg voltak győződve. Mégis október lett, mire a jócskán kilúgozott és meglehetősen kevés lé-

nyegi területet érintő korrekciót a kormány elfogadta atombiztos parlamenti többségével.)

Néhány hónap elteltével meglehetősen furcsa belpolitikai helyzet látszott kifermődni. Volt ugyan ellenzék a parlamentben, ám a négy párt együttes ereje is csak 28 százalékos támogatottságot jelentett, s ennek megfelelően a média is meglehetősen mostohán bánt a véleményükkel. Ennél sokkal érdekesebbnek tűntek a koalíciós partnerek mindennapos vitái, s az év végére gyakorlatilag az vált szokásossá, hogy mind a két oldal igyekezett a sajtón, rádión, tévén keresztül nyomást gyakorolni a másikra. Horn Gyula láthatóan nehezen viselte az örökös súrlódásokat, számonkéré-

Az új kormány megalakulása után öt nappal – július 20-án – a miniszterelnök kinevezi a tévé és a rádió új elnökeit és alelnökeit **!!Kéne még egy kis szöveg hozzá!!!**

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996 1995 **1994** 1993 1992 1991 1990 1989 1988

seket, s megfelelő válaszként a váratlan lépések, rögtönzések, kiszámíthatatlan döntések produkálását gondolta egyedül üdvözítő megoldásként intézményesíteni. Ezekkel viszont maga is az elégedetlenség, a csalódottság, a türelmetlenség és a bizalomhiány terjedéséhez járult hozzá. Az év végén már minden recsegett-ropogott. Előbb a kormányfő mellé felkért tanácsadó testület széledt szét, majd a nemzeti bank lemondott elnökének helyére nem sikerült utódot találni, később pedig a privatizációt felügyelni hivatott kormányzati szerkezet mondott csődöt. Mindeközben a nagy hírveréssel beharangozott új társadalmi-gazdasági megállapodás megszületése kitolódott az egyre bizonytalanabb jövőbe, s végül a gondok időben történő megoldását elősegítendően rend-

szerezített koalíciós egyeztetés rendje látszott kiüresedni. Az év végén már nyomát nem lehetett látni a májusi rendkívüli győzelem nyomán kialakult eufóriának. Ehelyett az általános elbizonytalanodás, tanácstalanság jelei váltak uralkodóvá.

Ez egy ilyen év lett. Az első felében azért nem történhetek hasznos dolgok, mert a júniusig tartó hónapokat eluralta a végjárték tehetetlensége. Július után meg azért nem, mert az újrakezdés hónapjait eluralták az előjáték zűrzavarai. Talán egyedül a rendszerváltás 1989-ben megkezdett és megkedvelt új rítusa üzemelt zavartalanul tovább: 1994-ben is voltak emlékezetes újratemetések, töretlenül folytatódott a sírok felé bámuló, a múltat örökkön újraírni akaró, kriptanyitogató rendszer-váltás. Május 18-án József Attilát vitették el a családtagok a mun-

A hazánkba beruházott külföldi tőke egyik legjelentősebb tétele: októberben a német kancellár és a magyar államfő felavatják a győri Audi-üzemet

kásmozgalmi panteonból – ez lett a költő negyedik temetése... Június 17-én pedig Bethlen István kerülhetett a Kerepesi temetőben végső nyughelyére – hosszú, sok

évtizedes, kényszerű moszkvai kitérő után.

1994 lett az az esztendő, amikor együtt kísértett a múlt, s a megoldhatatlanná bonyolított jelen.

Kivonulók nem kérték... Ritka esemény a parlamentben: önkormányzati törvény egyoldalú kormányzati megváltoztatása miatti tiltakozásként valamennyi ellenzéki párt kivonul az ülésteremből

